

DR HAB. RAFAŁ ŁUBOWSKI /PROFESOR UCZELNI / UAP
Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, Wydział Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa, (tytuł nauk w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki), kierownik Pracowni Otwartych Interpretacji Sztuki / Kat. Interdyscyplinarna WEAiK / UAP

Poznań, dn. 6.03.2023 r.

R E C E N Z J A

PRACY DOKTORSKIEJ (Z DZIEDZINY SZTUKI, W DYSCYPLINIE: SZTUKI PLASTYCZNE I KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI) ZREALIZOWANEJ POD OPIEKĄ PROMOTORSKĄ DR. HAB. SEBASTIANA WYWIÓRSKIEGO, JAK RÓWNIEŻ DOROBKU **MAGISTRA ADAMA ŻĄDŁY** – RECENZJA SPORZĄDZONA W ZWIĄZKU Z POSTĘPOWANIEM DOKTORSKIM WYŻEJ WYMIENIONEGO DOKTORANTA, WSZCZĘTYM W DNIU 4 LUTEGO 2022 ROKU I REALIZOWANYM NA UNIWERSYTECIE PEDAGOGICZNYM IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE.

ZLECENIODAWCA RECENZJI: **UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE**. DO ZLECENIA DOŁĄCZONO: ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ MAGISTRA ADAMA ŻĄDŁY, PORTFOLIO DOTYCZĄCE JEGO TWÓRCZOŚCI, STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ W JĘZYKU POLSKIM I ANGIELSKIM, CV ZAWODOWE I CV ARTYSTYCZNE KANDYDATA ORAZ WW. DOKUMENTY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ.

OGÓLNE INFORMACJE O DOKTORANCIE

Pan mgr Adam Żądło urodził się w 1993 roku – należy więc obecnie do pokolenia młodych twórców. Jest absolwentem Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, w której studiował w latach 2012-2017. Z kolei w latach 2018-2022 – był on uczestnikiem studiów doktoranckich na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Od roku 2018 mgr Żądło pracuje w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie jako wykładowca, takich przedmiotów jak: „projektowanie”, „edytory graficzne” oraz „zaawansowana grafika komputerowa 3D”. Nieco wcześniej (w latach 2016-2019) Kandydat pracował również jako nauczyciel w jednej z największych prywatnych szkół artystycznych w Krakowie (w Szkole Rysunku Zalubowski). Pan Adam Żądło jest artystą audiowizualnym. W swojej działalności artystyczno-zawodowej specjalizuje się w animacji, grach komputerowych, fotografii i w filmie. Działa także jako reżyser, grafik i dyrektor artystyczny, regularnie i z powodzeniem współpracując z wybranymi instytucjami, firmami oraz indywidualnymi klientami. W realizowanej przez siebie twórczości artystycznej mgr Adam Żądło interesująco i w indywidualny zarazem sposób łączy tematykę związaną z życiem toczącym się poza wielkimi centrami miejskimi z wiedzą naukową oraz wykorzystaniem najnowszych nowoczesnych technologii. Warto dodać, że Doktorant aktywnie uczestniczył też w kilkudziesięciu międzynarodowych wystawach, festiwalach czy konkursach – stając się w pewnych przypadkach zwycięzcą lub finalistą wspomnianych powyżej wydarzeń artystycznych. Poza tym był laureatem kilku stypendiów – między innymi Stypendium Twórczego Miasta Krakowa w 2018 roku – co także świadczy o dobrej recepcji twórczości tego młodego i wyróżniającego się zarazem artysty.

OCENA DOTYCHCZASOWEGO
DOROBKU MAGISTRA ADAMA ŻĄDŁY

Pan mgr Adam Żądło w swojej samodzielnej działalności artystycznej, realizowanej już niemalże sześć lat po ukończeniu przez niego studiów w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, zdaje się opowiadać raczej po stronie wartości niekonwencjonalnych poszukiwań twórczych, które związane są zazwyczaj z dokonywaniem rozmaitych w charakterze transgresji twórczych, jak również bardzo często z otwarciem się Artysty na potencjał nowych technologii digitalnych. Niektóre ze wspomnianych technologii Doktorant doskonale zna i potrafi z bardzo dobrym skutkiem wykorzystać je w swojej własnej działalności artystyczno-zawodowej. Jak wspomniano już wcześniej, pan Adam Żądło jest artystą audiowizualnym pracującym, między innymi, w takich mediach jak: film, fotografia czy animacja; ale również, przypomnijmy to raz jeszcze, działającym także jako reżyser, grafik czy dyrektor artystyczny wybranych projektów czy inicjatyw artystyczno-badawczych. I tak na przykład – w latach 2019-2020 – Doktorant zrealizował, nagrodzony między innymi nagrodą „Nowe Oko” na ogólnopolskim Festiwalu Filmowym PRZEŹROCZA w 2021 roku, **krótkometrażowy film dokumentalny pt. „Solar Voyage”**. Nielinearna narracja, elementy teledysku, trailera, rejestracji dokumentalnej, animacji, inscenizacji, aktorstwa, wypowiedzi z off-u i z wideo, piosenki, oraz dynamiczne zmiany narratora – składają się na niezwykłą warstwę wizualną wspomnianego dzieła, które z całą pewnością można traktować jako cenny eksperyment koncepcyjny, realizacyjny i artystyczny zarazem. Równie interesujący (pod względem wizualnym, eksperymentalnym i narracyjnym) wydaje się **film animowany** autorstwa magistra Adama Żądły pt. **„Cyborgy”** – film, który miał swoją polską premierę w 2019 roku i pokazywany był między innymi w tym czasie na: Krakowskim Festiwalu Filmowym, Międzynarodowym Festiwalu Filmowym „Horyzonty” we Wrocławiu, jak również na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Animowanych „Animator” w Poznaniu. Wspomniane dzieło, raczej dość spójne w zaproponowanej stylistyce wizualnej, w interesujący sposób ukazuje pracę i awarię urządzeń elektronicznych, nie tylko w ramach samej warstwy przedstawieniowej stworzonego filmu, ale również w sposobie jego konstrukcji, co widoczne staje się w końcowej części omawianej animacji. **Wyjątkowe miejsce w twórczości pana Adama Żądły zajmują moim zdaniem jego prace stworzone w medium fotografii**. Prace te są bardzo dojrzałe i ciekawe zarazem, zarówno w swej sferze tematyczno-treściowej, jak i w kontekście niekonwencjonalnego przedstawiania danych motywów, osób czy widoków; jak również pod względem oryginalnych inwencji „inscenizacyjnych” czy „montażowych” autora. I tak na przykład seria prac „Opuszczona wieś” stała się: „opowieścią o zwierzętach, które przestały być naturalne w naturze [i] są coraz rzadziej spotykane na wsi (...)”. Fotografie plenerów powstały podczas pełni o północy, w godzinie uznawanej za godzinę pojawiania się duchów. Większość zwierząt została sfotografowana w miejscach, w których tkwią na zdjęciach. Pozostałe (...) [autor przemontował] ze starych, pamiątkowych fotografii z rodzinnego albumu” (zob.: A. Żądło, Portfolio, s. 5-13). W przypadku przypomnianej powyżej serii prac zauważalne staje się „empatyczne otwarcie się” Artysty na „istoty nieludzkie”, co interesująco koresponduje z pewnymi współczesnymi intuicjami i preferencjami kulturowymi. Z kolei cykl fotografii zatytułowany „Osiem pułapek” – ukazuje ukryte w przestrzeniach naturalnych wnyki, zakamuflowane zapory i inne tytułowe „sidła”. Autor zachęca odbiorców do odnajdywania ich w danych kadrach fotograficznych, co może także prowadzić do nawiązania bliższego kontaktu z ww. przedstawieniami fotograficznymi, jak również do podejmowania przemyśleń, zarówno na temat omawianych dzieł, jak i na temat pewnych ogólnych zagadnień kulturowo-cywilizacyjnych. W fotografiach tych urzekać może odbiorców ich sfera kompozycyjna oraz interesujące „spojrzenie” na motywy pejzażowe oraz sposób ich zaprezentowania. Nie bez znaczenia jest w tym przypadku także gra, jaka rozgrywa się pomiędzy tym, co „ukryte” a tym, co dostrzegalne „na pierwszy rzut oka” – co decyduje ewidentnie o specyfice i wymowie omawianych tu prac. Bardzo interesujące są również fotograficzne portrety najbliższych członków rodziny Artysty – Babci, Dziadka, Ojca, Brata, Siostry i Matki – na odpowiednio „skonstruowanych” tłach, które budują swoistą opowieść o tychże osobach, na zasadzie niekonwencjonalnego, intencjonalnego, ale i niepozbawionego elementów realizmu konfrontowania motywów figury i tła w portretowym dziele fotograficznym, przy jednoczesnym semantycznym i wizualnym aktywizowaniu tego drugiego. Warto dodać, że zasługującym na uwagę obszarem działalności artystyczno-projektowej magistra Adama Żądły jest również jego aktywność związana z projektowaniem plakatów i identyfikacji wizualnych, np. do wybranych wydarzeń naukowo-kulturalnych. Artysta stworzył na przykład pełną identyfikację wizualną dla Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki na Festiwalu Nauki w 2014 roku

w Krakowie, proponując zaskakującą, ale i sugestywną i niekonwencjonalną zarazem, stronę plastyczną wspomnianej powyżej „oprawy graficznej”. Z kolei „Plakat cyberpunkowy” – ręcznie rysowany, „rotacyjny poster” (w którym, zależnie od ustawienia, przedstawiony motyw ukazywał albo twarz człowieka, albo robota) – powstał dla Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, także dzięki przekraczaniu założeń typowych wzorców tworzenia tego rodzaju opracowań wizualnych. Należy pamiętać również o tym, że Doktorant stworzył także autorskie plakaty promujące jego własne dzieła filmowe, zatytułowane odpowiednio: „Cyborgy” oraz „Solar Voyage”.

Należy podkreślić, że pan mgr Adam Żądło, choć należy do młodego pokolenia twórców, realizuje także odpowiedzialne zlecenia, np. powierzane mu przez różne znaczące instytucje czy firmy. Przykładowo w latach 2015-2021 – zrealizował on łącznie aż pięć wygranych przetargów na filmy promocyjne, materiały do wystaw oraz animacje popularnonaukowe dla Muzeum Fotografii w Krakowie, działając w tych przypadkach jako producent, reżyser, grafik oraz animator. Inną interesującą inicjatywą Doktoranta było założenie studia Dyslectic Games oraz stworzenie autorskiej gry komputerowej w latach 2018-2022, a także kierowanie kilkusobowym zespołem artystów, programistów i dźwiękowców w związku z realizacją wspomnianego powyżej zadania. Z kolei w latach 2014-2022 – pan Adam Żądło działał jako reżyser, producent i animator krótkometrażowych filmów i wizualizacji tworzonych dla rozmaitych festiwali, co wiązało się ze współpracą z ekipami filmowymi oraz grafikami, jak również z konkretnymi realizacjami, np. dla Festiwalu Muzyki Filmowej w Krakowie. W niniejszej recenzji warto również odnotować, że Doktorant jest także laureatem różnych konkursów, między innymi tych związanych z dziedziną fotografii (np. II miejsca w kategorii „photo story” w Nikon Photo Contest, 2018-2019; czy też I miejsca w „New Talents, 2018” Belgradzkiego Miesiąca Fotografii w 2018 roku) – co wyraźnie potwierdza dobrą ocenę przejawów jego twórczości przez niezależne gremia profesjonalistów i autorytetów związanych ze wspomnianą powyżej dyscypliną współczesnych sztuk wizualnych. **Oceniając dotychczasowy dorobek pana magistra Adama Żądły**, w ujęciu całościowym, należy stwierdzić, że dorobek ten jest z całą pewnością w pełni wystarczający, zarówno pod względem ilości zrealizowanych inicjatyw zawodowo-twórczych po ukończeniu przez Kandydata studiów magisterskich, jak i pod względem jakości i różnorodności tychże osiągnięć – do podejmowania przez magistra Żądłę starań o uzyskanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuk plastycznych i konserwacja dzieł sztuki. Wobec wspomnianego dorobku nie mam jakichkolwiek uwag krytycznych, uważam go za wartościowy i bardzo interesujący, zarówno w wymiarze artystycznym, jak i merytorycznym.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska pana magistra Adama Żądły z dziedziny sztuki (w dyscyplinie artystycznej sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki) pt. „Makietowanie rzeczywistości” – zrealizowana pod opieką promotorską doktora habilitowanego Sebastiana Wywiórkiego – składa się z części artystycznej oraz ze ściśle z nią powiązanej części analityczno-opisowej, którą traktować można jako twórczy autokomentarz budujący kontekstualne tło dla zaproponowanego przez Doktoranta dzieła wizualnego. Reprezentacja artystyczna dysertacji doktorskiej pana Adama Żądły to instalacja intermedialna, na którą, jak wskazuje to jej sam autor: „składają się obiekty [umieszczone] w przestrzeni fizycznej oraz w wirtualnej rzeczywistości, wykorzystujące technologię rzeczywistości mieszanej (...) [Mixed Reality]” (zob.: A. Żądło, „Makietowanie rzeczywistości”, rozprawa teoretyczna, s. 4). Doktorant w zaproponowanej instalacji wykorzystał, między innymi, własnoręcznie stworzony przez siebie (z „ubogich”, można by rzec, „odpadowych” materiałów) model samochodu Ferrari Testarossa, wykonany w skali naturalnej; oraz wizualne odwzorowanie, hiperrealistycznie odtwarzające (za pomocą nowoczesnych metod skanowania i obróbki digitalnej uzyskanych materiałów cyfrowych), niejako „zdartej” skóry z jego własnego nagiego ciała – pokazanej finalnie jako rozplaszczona forma wydrukowana na odpowiednio dobranym płótnie. Jak podkreśla sam Autor: „czasoprzestrzennie [jego] instalacja (...) [doktorska] prezentuje się w następujący sposób: naprzeciwko tekturowej makiety samochodu leży płaska fotografia ludzkiej skóry. Oba obiekty są [utrzymane] w skali 1:1. Po założeniu headsetu VR i uruchomieniu nakładki Mixed Reality – nad skórą pojawia się ludzki kształt, cyfrowy skan 3D.

W miejscu tekturowej makiety Ferrari stoi [natomiast] jej cyfrowy model (...). Integralną częścią [omawianej] instalacji jest [także] dokumentacja fotograficzna i nagrania wideo. Można na nich zobaczyć artystyczny proces kształtowania, uzyskiwania, a następnie łączenia form, będący zarazem testem współczesnych możliwości technologicznych oraz badaniem [zakresów] ludzkiej percepcji [poszczególnych, zaprezentowanych w dziele doktorskim, wizualnych] makiet” (zob.: A. Żądło, „Makietowanie rzeczywistości”, rozprawa teoretyczna, s. 6). Analizując wizualizację instalacji doktorskiej magistra Adama Żądły, „oglądanej” bez „pryzmatu Mixed Reality”, w ujęciu rzeczywistym – należy podkreślić, że i w tej postaci można w niej wyczuć silny potencjał niepokoju emocjonalnego i treściowej wieloznaczności. Z kolei jej odbiór po założeniu headsetu VR i uruchomieniu nakładki Mixed Reality – ujawnia „odmienne” jej aspekty, zadziwiając potencjalnego odbiorcę, ale także zapraszając go do otwarcia się na rozmaite przeżycia i przemyślenia. Omawiana praca powstała na drodze ogromnego zaangażowania Autora, zarówno na płaszczyźnie technologiczno-warsztatowej, jak i artystyczno-emocjonalno-psychologicznej. Adam Żądło doskonale zna potencjał nowoczesnych technologii i potrafi go biegle wykorzystywać w swoich eksperymentalnych działaniach twórczych, czyni to jednak w mądry i dojrzały sposób, omijając zarazem wiele pułapek powierzchownego pożytkowania zdobyczy zaawansowanej współczesnej techniki i niekonwencjonalnych środków manipulacji obrazem. Działania Artysty, podjęte w kontekście realizacji praktycznej części jego pracy doktorskiej, są z całą pewnością związane z przekraczaniem wielu niełatwych do pokonywania granic – np. tych dotyczących eksponowania odwzorowań własnego nagiego ciała, czy też odrzucenia stereotypów typowo tradycyjnego pojmowania i kreowania rozbudowanej wypowiedzi artystycznej. Z tego powodu należy się z całą pewnością Doktorantowi szacunek dla jego inwencji konfrontowania się z takimi właśnie wyzwaniem. Poza tym, artystyczna praca doktorska magistra Adama Żądły wykazuje pewne ciekawe korespondencje z rozmaitymi XX-wiecznymi, ale aktualnymi także i współcześnie, przewartościowaniami dotyczącymi kreowania przejawów działalności twórczej – np. podkreślenia istotnego znaczenia procesu twórczego, a nie tylko i wyłącznie ostatecznego efektu wątków danych poszukiwań artystycznych. Instalacja doktorska magistra Adama Żądły jest również hybrydyczna, ale jednocześnie jest ona i na swój sposób koncepcyjnie i ideowo spójna. Wspomniana powyżej hybrydyczność zauważalnie koresponduje z charakterem wielu najnowszych zjawisk kulturowych, przez co zawiera ona w sobie cenne pierwiastki powiązane z temporalnymi wymiarami „czasu terażniejszego”. Na uwagę i pozytywne wartościowanie zasługuje również intermedialność omawianej tu realizacji, która zasadnie inicjuje relacje pomiędzy różnymi mediami, ale również kreuje wymiar emotywny i treściotwórczy, co może aktywizować rozmaite wobec niej reakcje potencjalnych jej odbiorców i odbiorczyń – między innymi rozważania na temat odbioru przejawów digitalnej i fizycznej rzeczywistości, ich potencjalnych związków, zmian odbioru „wiarygodności realizmu” danych elementów i motywów, czy też kulturowego potencjału wspomnianych powyżej jakości. Co oczywiste, aby w pełni doświadczyć wszystkich emocjonalno-treściowych bodźców, o których mowa była powyżej, trzeba znaleźć się w obszarze bezpośredniego oddziaływania instalacji doktorskiej magistra Adama Żądły, lecz warto również zaznaczyć, że dokumentacja ww. pracy artystycznej przygotowana przez Doktoranta, jest na tyle bogata i szczegółowa, że daje ona wystarczające, sugestywne i konieczne zarazem pojęcie jej recenzentom, do pozytywnej oceny jej specyfiki twórczej oraz z całą pewnością cennego pod względem kulturowym jej potencjału merytorycznego.

Ponadto należy podkreślić również, że z całą pewnością pan magister Adam Żądło wyeksponował bardzo wiele interesujących i cennych zarazem uwag i rozważań w przygotowanej przez siebie części teoretycznej, ocenianej w niniejszej recenzji, dysertacji doktorskiej. W zaproponowanym tekście Autor ciekawie przedstawia „kulisy” szeroko pojmowanego procesu twórczego, jakże ważnego przecież dla stworzenia jego artystycznej realizacji doktorskiej. Omawia w tym kontekście, między innymi, pewne związane z tym kwestie technologiczne i warsztatowe. Oprócz tego jednak, próbuje również, z dość udanym generalnie skutkiem, zbudować refleksję natury teoretycznej odnośnie swego intermedialnego dzieła doktorskiego. Odnosi się w tym przypadku do rozważań i uwag uznanych autorytetów, a więc między innymi: Romana Ingardena, Jeana Baudrillarda, Jolanty Brach-Czajny czy Ryszarda Waldemara Kluszczyńskiego. Co ważne jednak, Doktorant akcentuje również w przedłożonym przez siebie tekście pewne elementy

subiektywne i osobiste, co nadaje wspomnianemu opracowaniu dodatkowych jeszcze cennych walorów oraz pozwala ujrzeć, oceniane w niniejszej recenzji, dzieło wizualne w dodatkowym jeszcze świetle i kontekstach interpretacyjnych. Teoretyczna część pracy doktorskiej magistra Adama Żądły ukazuje wiedzę i pewne zakresy erudycyjności Autora i z całą pewnością jest bardzo ważnym elementem kontekstualnym, przydatnym do lepszego poznania idei i preferencji twórczych bliskich Artyście, przez co również zasługuje na pozytywną ocenę. Trzeba jednak odnotować, że niestety, pomimo zauważalnej, interesującej i cennej zarazem zawartości treściowej, tekstowa część pracy doktorskiej pana magistra Adama Żądły wykazuje pewne niedopracowania, przede wszystkim w sferze konstrukcyjnej i edycyjnej. Pojawiają się w niej na przykład pewne „skrótorytacje” oraz zbyt „inkrustracyjne”, nie do końca osadzone w całości tekstu, traktowanie przytaczanych cytatów – przez co proponowany przekaz treści nie zawsze jest w pełni jasny i klarowny. W pewnych przypadkach czytelnik oczekiwałby również nieco większego pogłębienia i rozwinięcia wybranych wątków rozważań, które Autor zbyt szybko, moim zdaniem porzuca, bez bardziej wnikliwego ich omówienia czy zaprezentowania – szczególnie widoczne staje się to w końcowych partiach tekstu – np. tych dotyczących dzieł innych artystów i artystek, które dla Kandydata wydają się ważne w kontekście refleksji o jego własnej wizualnej realizacji doktorskiej. Poza tym sam projekt graficzny, szczególnie „tomu” z tekstem rozprawy doktorskiej, wydaje się nieco sztampowy i zdecydowanie przeciętny pod względem czysto wizualnym – niczym stereotypowy „katalog” produktu na sprzedaż, który jednak nie jest do końca w stanie zachęcić odbiorców do silnej z nim identyfikacji. Znacznie lepiej pod tym względem prezentuje się natomiast portfolio prac Doktoranta, jednak w tym przypadku pewne rozwiązania wizualne mogą utrudniać odbiór przekazywanych we wspomnianym folderze treści, które mogłyby zostać przez Autora nieco poszerzone, jeśli chodzi o dodatkowe informacje oraz wątki autorefleksji na temat przedstawionych, skądinąd bardzo ciekawych i wartościowych pod względem artystycznym, prac. Wskazane powyżej zastrzeżenia (dotyczące tekstowej części pracy doktorskiej ocenianej w niniejszej recenzji) – moim zdaniem – nie powinny jednak zaważyć na pozytywnej ocenie całości przedstawionego powyżej dzieła doktorskiego. Jest ono bowiem interesującym i potencjalnie bardzo wartościowym osiągnięciem artystycznym i tym samym zasługuje na uznanie oraz jak najbardziej pozytywne akty wartościowania.

K O N K L U Z J A

Po wnikliwym przeanalizowaniu i ocenie dorobku oraz pracy doktorskiej pana magistra Adama Żądły, pracy przygotowanej pod opieką promotorską doktora habilitowanego Sebastiana Wywiórskiego, pomimo zaakcentowania pewnych uwag krytycznych (dotyczących przede wszystkim części teoretycznej wspomnianej rozprawy doktorskiej), stwierdzam że, w ujęciu całościowym, wspomniana praca stanowi oryginalne i bardzo interesujące dokonanie artystyczne oraz wykazuje ona ogólną wiedzę teoretyczną Kandydata w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki, jak również umiejętność prowadzenia przez magistra Adama Żądłę samodzielnej pracy artystycznej. Uważam również, że przedstawiona przez pana Adama Żądłę praca doktorska uzasadnia nadanie Mu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki, jako osobie dojrzałej i świadomej pod względem realizowanych poszukiwań twórczych.

PODPIS RECENZENTA